

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Telephone: CHelsea 2-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 139 — Štev. 139

NEW YORK, THURSDAY, JULY 17, 1941 — ČETRTEK, 17. JULIJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

S PADCEM MOSKVE HITLER SE NI ZMAGAL

Poslanik Maisky je zagotovil Angliji, da se bo Rusija bojevala do konca

Ruski poslanik v Londonu Ivan Maisky je včeraj rekel, da bodo v slučaju padca Moskve ruske industrije, ki so raztresene po celi obsežni deželi, še vedno v stanju zalagati ruske armade s potrebnim vojnim materijalom.

"Že več let," je rekel Maisky, "smo razvili težko in lahko industrijo raztreseno po vsej deželi, da bi zavarovali deželo v slučaju vojne pred zračnimi napadi. Ako Moskva pade, — in to bi bila katastrofa, v katero ne verujem, se bomo vojevali dalje in zalagale nas bodo te tovarne, ki so skrite v Uralu."

Maisky je dalje rekel, da se bo ruska armada, če treba, umaknila tudi za Ural, toda se bo borila še dalje na azijskih tleh.

"Angleži imajo pesem: 'It's a long way to Tipperary', je rekel, "ravno tako je dolga pot do naših industrij, ki bodo zadrževale rdečo armado proti Nemčiji, dolga in težavna pot po zraku ali po kopnem."

Za zgled je Maisky navedel Leningrad ter rekel, da ruska vojska produkcija ni niti najmanj ovirana, četudi je velika

industrija v Leningradu in njegovi okolici v nevarnosti, da pade Nemcem v roke.

Poznavalec ruskih razmer se strinja z Maiskyem ter pravi, da so razni ruski industrijski kraji tako oddaljeni, da jih nemška zračna sila ne more dosegati. Do sedaj tudi nemški aeroplani niso bombardirali ruskih industrijskih krajev, kakor so jih bombardirali v Angliji.

Angleška vojaška misija je včeraj iz Moskve sporočila v London, da je med ruskimi letaki visoka moralna in da so kos nemškimi letalcem. Poročilo tudi pravi, da je ruska zračna sila silno močna in da je še nedotaknjena.

Proti tankom imajo Rusi dve vrsti aeroplanov; oni imajo po dva motorja ter topove, čijih izstrelki prebijajo oklop tanka; drugi pa imajo se težje topove in napadajo infanterijo s topovi in strojnimi. Kadar ruski poveljniki izve, da je bila nemška vrsta razbita, pošlje proti sovražniku lahke tanke in infanterijo, medtem pa aeroplani še vedno napadajo sovražne tanke.

RACIONIRANJE POTREBŠČIN V MOSKVI

Ker ruska vlada pričakuje dolgo vojno z Nemčijo, je odredila takojšnje racioniranje živil in tekstilnih izdelkov za 4.200.000 prebivalcev Moskve. Za ostalo Rusijo, ki ima 187 milijonov prebivalcev, še ni bila izdana slična odredba.

V Moskvi bo dobil vsak moški, ženska in otrok izkaznico, po kateri bo določena množica za nakup mesa, kruha, žitnih izdelkov, sladkorja, presnega masla, rib, obleke, čevljev in drugega blaga.

Moskovsko prebivalstvo je bilo razdeljeno v štiri razrede — industrijske in tehnične de-

lavce, uradnike, brezposelne (stare) in otroke pod starostjo 12 let. Industrijskim in tehničnim delavcem bodo dovoljene večje racije.

Različnemu blagu bo vlada določila cene in ga bo mogoče dobiti samo s kuponi. Vsakdo bo dobil na mesec najmanj 80 in največ 125 kuponov.

Za par čevljev bo n. pr. treba dati 30 kuponov, za jard platna, volnenega ali bombažnega ali židanega blaga pa 10 kuponov.

Ruskim kmetom pa bo dovoljeno svobodno prodajati svoje odvišne pričetke.

GABRILOVIČ SE BO VRNIL V RUSIJO

Poročilo iz Ankare pravi, da je prišlo uradno obvestilo, da se bo Milan Gabrič, ki je bil prvi jugoslovanski poslanik pri sovjetski vladi, zopet vrnil v Moskvo. Kmalu zatem, ko je nemška armada pregazila Jugoslavijo, je sovjetska vlada na pritisk Nemčije preloмила diplomatske odnose z Jugoslavijo. Sedaj bodo diplomatski odnosi med Rusijo in jugoslovansko vlado generala Dušana Simovića zopet obnovljeni.

Ruski poslanik v Berlinu V.

G. Dekanov je s 1500 Rusi iz Istanbula prišel v Ankaru, od koder bo v kratkem odpotoval v Moskvo. V Ankari se mudi tudi deseterdne nemški poslanik v Moskvi grof Friedrich Werner von Schulenburg, ki se bo s poslanikom Franzom v. Papenom z aeroplanom odpeljal v Istanbul.

Hopkins na tajnem poslanstvu

Iz vladnih virov v Washingtonu je prišlo poročilo da

Japonski kabinet odstopil

Princ Konoye je obvestil cesarja o odstopu. — Vnanja politika Japonske pred preureditvijo. Japonski poslanik v Londonu bo morda novi minister

Japonski kabinet princa Fumimaro Konoye, ki je spravljal Japonsko v zvezo z osi, in je sklenil nenapadno pogodbo z Rusijo, je včeraj nenadoma cesarju Hirohitsu naznanil svoj odstop.

Odstop je naznanil princ Konoye mikadu v njegovi poletni palači v Hajami, jugozapadno od Tokija, in kot je navedeno v takih slučajih, je cesar princu ukazal, da ostane na čelu vlade toliko časa, da bo sestavljena nova vlada.

Cesar in cesarica sta takoj odredila vse, da se vrne v Tokio.

Princ Konoye je odstopil kot ministrski predsednik na dan obletnice, ko je na prošnjo cesarja Hirohita sestavil vlado, čije naloga je bila voditi deželo v krizi, ki je nastala vsled vojnih razmer v Evropi, in zlasti, ko se je Nemčija polastila Francije, Belgije in Holandske.

Najbolj poznan minister v kabinetu princa Konoye je vnanji minister Josuke Maenaka, ki je največ odgovoren za zvezo Japonske z osi, in ki je osebno vodil pogajanja z Rusijo za nenapadno pogodbo, ki je bila podpisana 13. aprila.

Vsled nemškega vpadu v Rusijo je prišla Japonska v zelo neprijeten položaj, kajti po pogodbi je bila na strani Nemčije in Italije in zopet po nenapadni pogodbi zvezana v prijateljskih odnosih z Rusijo. Maenaka je dobil med japonskimi politikmi mnogo nasprotnikov, kajti dolže ga, da je cesarju Hirohitsu predložil v odobrenje in podpis dve pogodbi, ki si medsebojno nasprotujeta.

Po poročilih, ki prihajajo iz Tokija, bo Maenaka najbrže zložen iz novega kabineta, in bo mesto njegova imenovan za vnanjega ministra Mamoru Si-gemitsu, poslanik v Londonu, ki se sedaj nahaja v Združenih državah na potu na Japonsko.

Vsled odstopa Konoyevega kabineta bo imel za posledico, ali, da bo japonska vnanja politika popolnoma preurejena, ali pa bo postavljena vlada, ki ne bo prevzela odgovornosti za pogodbo z osi in v Rusijo.

je tajno odpotoval v London Harry Hopkins, najozgiji prijatelj in svetovalec predsednika Roosevelta.

Pozimi je predsednik Roosevelt poslal Hopkinsa v Anglijo kot svojega osebnega zastopnika, da prouči vojni položaj. Vrnil se je v februarju.

Kdaj je Hopkins odpotoval, ni znano, rečeno pa je bilo, da že "pred več dnevi" in najbrže z aeroplanom.

Goeringova aretacija potrjena

Nemški list "Die Zeitung", ki izhaja v Londonu in je proti Hitlerju, pravi, da je prejel potrdilo poročila, da je Goering pri Hitlerju padel v nemilost. Kot pravi "Die Zeitung", je Goering od Hitlerja zahteval, da vse svoje vojaške sile pošlje na zapad proti Angliji. Propagandni minister dr. Goebbels, vnanji minister von Ribbentrop in načelnik nemške tajne policije Heinrich Himmler pa so Goeringu nasprotovali in Hitler je potegnil z njimi.

Kot pravi londonski list, je feldmaršal Goering po ostrem prekanju odstopil kot poveljnik nemške zračne sile in je njegovo ime prevzel Hitler, ki pa je za svojega namestnika takoj imenoval feldmaršala Mileha.

Goering je nato odpotoval na svoje posestvo dvorec Karin, kjer pa je bila takoj postavljena močna straža Gestapa.

V Nemčiji pa časopisi poročajo, da se nahaja Goering na svojem domu, in da bo imel v kratkem radio govor.

Republic Steel bo sklenila pogodbo

CIO mora dokazati, da ima med delavci večino. — Pogajanja glede sporazuma so že več mesecev v teku. — Nova stavka v detroitski jeklarni.

Republic Steel Corporation, eno največjih jeklarskih podjetij v deželi, je sklenila uvesti pogajanja s CIO odborom za organiziranje jeklarjev glede sklenitve kolektivne pogodbe. Prej mora seveda CIO dokazati, da ima med delavci v "Republic" tovarnah večino.

Pri Republic Steel Corporation je bila leta 1937 velika stavka, ki bo delavcem še dolgo v spominu, kajti v malokateri stavki je kompanija izvedla toliko nasilja kot ga je v tej.

Tajni dogovori so se vsrili že več mesecev in sicer med zastopniki unije, Narodnim odborom za delavske odnose in med zastopniki podjetja. Zankrat so se že toliko sporazumeli, da bodo preklicane vse tožbe, ki sta jih organizacija in odbor za delavske odnose naperila proti družbi.

CIO se je zadržno odločil skleniti še to poletje delavske pogodbe z vsemi takozvanimi neodvisnimi jeklarnami, to je z Republic, Bethlehem, Inland ter Youngstown Sheet and Tube.

Ko se je razširila novica o teh pogajanjih, je morala v Detroitu zapreti svoja vrata Great Lake Steel Corporation. Zastavljalo je namreč osem tisoč delavcev, ki zahtevajo višje plače. Tovarno so obdali piketi.

Iz mesta Madison v Wisconsinu poročajo: — Med CIO unijo avtnih delavcev in Allis Chalmers Manufacturing Co., je bila sklenjena značilna pogodba, ki določa, da bo vsak uslužbenec odpuščen, če bo zavzel v tovarni sovražno stališče napram uniji.

Tozadevna določba se glasi: — Delavec, ki se noče pri-

družiti localu 248, se lahko pridruži kakšni drugi konkurenčni organizaciji, opozorjen je pa, da v tovarni ne sme zavzeti napram localu 248 nobenega sovražnega stališča, ker bo sicer odpuščen.

Meseca aprila je bila pri Allis-Chalmers končana stavka, ki je trajala 76 dni.

Mornariški departament je obvestil senatorja Bone-a in kongresnika Magnusena, demokrata iz države Washington, da v prihodnje ne bo več mogoče popravljati ladij v ladjedelnicah na zapadni obali, ker so tam stroški znatno višji kot pa v ladjedelnicah ob Atlantiku. Večji stroški so posledica višjih delavskih plač. V zapadnih ladjedelnicah je uvedeno 40 urni delovni teden. Za overtime je treba plačati delavcu dvojno plačo. Nekateri delavci imajo poleg tega še petnajst odstotno doklado.

Če bo ta sklep obveljal, bodo v ladjedelnicah ob Pacifiku gradili le nove ladje, s čemer bo obrambni program znatno pospešen.

Philip Murray je zbolel

Philip Murray, predsednik CIO, je v terek na družinskem izletu nenaoma zbolel in so ga morali prepeljati v Mercy bolnišnico v Pittsburgh, Pa. Neki njegov tovariš je rekel, da je imel že spomladi sličen napad v Washingtonu. Zdravniki so mu resno svetovali, naj se v bolnišnici podvrže operaciji, pa je rekel, da je preveč zaposlen.

Baje ima vnetje slepega črevesa.

9 milijonov vojakov v smrtni borbi

Po radio je bilo iz Berlina sporočeno, da se na ruski fronti na obeh straneh bori 9 milijonov vojakov na življenje in smrt.

Nemške oklopne čete so dospеле že v smolenski okraj, 90 milj. vzhodno od razdejanega Vitebska in 230 milj. od Moskve.

S tem, da so Nemci prodrli že v bližino Smolenska, pomeni, da so na osrednji fronti Nemci precej napredovali in da tudi Moskvi preti resna nevarnost. Smolensk je važno železniško križišče in leži ob veliki cesti, ki pelje v Moskvo. Rusi pa so Nemce potisnili za

50 milj. nazaj od Dnjepra pri Bobruisku. Zavzeli so tudi zopet Rogačev, kjer so Nemci imeli 1300 mrtvih. Rusi so pod zaščito artilerijskega ognja prebrali Dnjeper ter uničili mnogo protitančnih topov in 27 tankov.

Nemške napade proti Kijevu Rusi trdno zadržujejo pri Novogradu Volinskem, ki se nahaja 130 milj. zapadno od Kijeva.

Na severu pritiskajo Nemci in Finci proti Leningradu severno od Pípuškega jezera, z južne strani pa so bili Nemci vstavljeni pri Pskovu.

POLETNI ČAS ZA VSO DEŽELO

Nekateri priporočajo, naj bi bile poletni pomaknene ure za dve uri naprej. — Predsednik bo odločeval.

Predsednik Roosevelt je spet napravil presenetljiv korak, ki utegne spremeniti življenjske navade milijonov Američanov. Od kongresa je namreč zahteval, naj mu dovolijo v vsej deželi uvesti poletni čas.

Prvotni namen tega načrta je, omejiti privatno porabo električne sile, da bo z njo dovolj preskrbljena industrija, ki je v službi narodne obrambe.

Z dovoljenjem kongresa bo predsednik odločil, naj bodo po nekaterih delih dežele ali pa po vsej deželi ure pomaknene za eno ali dve uri naprej. To naj velja samo za poletje ali pa za celo leto.

Ker so nekateri ameriški okrajji bolj preskrbljeni z električno silo kakor drugi, je dvomljivo, da bi bila novotarija uvedena za vso deželo.

Po večini vzhodnih velikih mest in neposredni mestni okolici je uveden poletni čas že izza prve svetovne vojne. Vladi vozijo po starem času. Proti poletnemu času so tudi farmerji, ki praviijo: — Mi bi se mu že privadili, toda živina se mu noče.

Amerika bo pokupila vse odvišne zaloge mehške

Združene države so sklenile pokupiti tekom prihodnjih osemnajstih mesecev vse odvišne zaloge vojnega materiala oči Mehike. Slični nakupi se bodo pozneje izvršili tudi po drugih centralno in južnoameriških državah. Združene države hočejo očitno preprečiti, da bi se s tem dragocenim materijalom ne bi okoristili Nemci.

Predvsem bo Amerika kupovala živo srebro, tungsten, antimon, svinec, baker in druge kovine.

Plačevala jih bo dražje kot so cene na svetovnih tržnicah.

Zaradi 61 centov

Pred okrajnim sodiščem v Brooklynu je bil obsojen na deset let ječe 19letni zamorec Jimmie Long, ker je napadel 25 letnega zamorca Nathaniela Neilla ter ga oropal za 61 centov. Ker je bil Long že dvakrat prej kaznovan, bo moral tako dolgo sedeti.

Glass zahteva odpravo nevtralnostne postav

Demokratski senator Glass iz Virginije zahteva, naj bo nevtralnostna postava, takoj preklicana in naj bo za ameriško parobrodstvo zopet ustanovljena svoboda morja.

— Hitlerju moramo pokazati, da se ga ne bojimo, — je vzkliknil.

— Mi ne smemo mirno sedeti in dovoliti Hitlerju odločati, čigave ladje smejo pluti po morju in čigave ne.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Sakser, President; J. Lipina, Sec. — Place of business of the
corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$5.— Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—;
za šest let \$15.— Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inosestvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: (Helena) 3-1243

"NOVI RED"

Nemška propaganda si prizadeva predstaviti "Novi red" kot blagoslov za Evropo. Nemško časopisje dokazuje, da je bil ta "Novi red" zgodovinska potreba, iz podjarmljenih držav pa prihajajo poročila o pravi anarhiji.

V nemških uredniških člankih je zamen iskati resnice, med dnevnimi poročili pa naletimo na novice o usmrčenjih in aretacijah ter o obupnem pomanjkanju življenjskih potrebščin.

V naslednjem navajamo nekaj poročil iz evropskih listov, ki pričajo o disorganizaciji in razkroju Evrope. V Evropi je anarhija revščine, ki jo nemško organizacijsko nasilje zamen skuša zatreti z bajoneti in umetnimi nadomestili.

V listih čitamo, da je nenehoma na poti tisoče, da, stotisoče delavcev in kmetov.

Iz Bosne, Hrvaške, Madžarske in Romunske pošiljajo kakor živinčeta cele vagonne poljedelcev v notranjost Nemčije.

V Hitlerjevi "novi Evropi" se je zavrnilo v teku dveh dni petintrideset usmrčenj.

Le nekaj podrobnosti o tem:

Ko je belgijski mizar Remy Cours, ki je bil obsojen v Gentu zaradi sabotaže, pokleknal pred rabljevo tnalo, je rabelj tako nesrečno zamahnil, da mu je odsekal ramo z roko vred in ga šele z drugim udarcem usmrtil.

V Hangessund (Norveška) je bilo radio-telegrafist Rasmussen usmrčen s trinajstimi tovariši vred.

Na Holandskem je bilo usmrčenih petnajst oseb zaradi poskusa sabotaže in tri osebe zaradi pozivov na štrajk.

V Nuerenbergu je bil usmrčen Paul Schneeberger, ker je skušal vtihotapati v Nemčijo propagandne letake.

Vsega skupaj petintrideset usmrčenj v dveh dneh! To naj bi bil "Novi red"!

V Belgiji mora imeti vsako živinčeto izkaznico, da se prepreči nepostavno pobijanje.

Mesta in vasi so v plamenih. O nepojasnjenih požarih, (neogovorno požarih) poročajo z Norveške, Štalsunda in iz Poljske.

Nemški gospodarski komisar za Nizozemsko, Fisch-boeck, je v svojem govoru srdito napadel "gospodarske zločince", ki skušajo sabotirati "Novi red".

"Pravi" gospodarski zločinci" so pa organizatorji "Novega reda", ki so povzročili, da tako bogati deželi kot je Romunska, manjka kruha, da manjka na Madžarskem tobaka in vina, vsepovsod pa obutve, obleke, masčob, premoga, lesa in vsega.

Kodanjski list "Berlingske Tidende" poziva prebivalstvo, naj zbira drevesno lubje, kajti danski industriji usnja je popolnoma znanjalko strojil.

Zaradi pomanjkanja gumija je na Holandskem omejena poraba bicikljev.

V Tourlaville v bližini Cherbourga so zaprle nemške okupacijske oblasti vse moške prebivalce, stare od 16 do 60 let, češ, da so osumljeni neke morilne zarote.

Premoga manjka v Amsterdamu, manjka ga v Berlinu, v Pragi in v Varšavi.

Čelji morajo izročiti nemškim oblastim vso bakreno in cinasto kuhinjsko posodo.

Nezadostno prehrano belgijskih otrok skušajo nemške oblasti popraviti s čokolado. Vsak otrok dobi dva majhna kosčka čokolade — na mesec.

Kdor ima še kaj krompirja doma, naj ga takoj prijavl, — je rečeno v najnovejši nemški vladni odredbi.

"Holstein Courier" je poročal 13. maja, da so bile črne nemški ovac prepeljane v Francijo, ker v Nemčiji ni več paze. Glasilo belgijskega fašističnega voditelja Desgrella poroča z debelimi črkami na prvi strani: — V Belgiji je lakota!

Budimpeštanske elektrarne objavljajo v časopisih navodila, kako je mogoče pri kuhi shediti z mastjo. Stednja z mastjo na Madžarskem, torej v očeh, ki je po prasičereji slovele po vsem svetu!

Nemško časopisje objavlja Hitlerjeve načrte o združitvi evropskega kontinenta. Goebbels je objavil "Deset zapovedi", ki morajo biti na vsaki uredniški mizi. Prva zapoved se glasi: "Novi evropski red" je posledica svobodne volje evropskih narodov!

Nemški časnikarji primerjajo Napoleona in Hitlerja in pravijo, da je Hitler dosegel vse, kar se je Napoleonu izjalovilo. Hitler namerava na evropskem kontinentu uvesti evropsko zakonodajo.

Hitlerjevo zakonodajo bo pa strmoglavila močnejša postava: anarhija, ki prodira z naglimi koraki.

Uprava "Glas Naroda" se zahvali vsem naročnikom, ki so se odzvali pozivu glede zaostale naročnine. — Ako še niste obnovili naročnine oz. če vam v kratkem naročnina poteče, (številke poleg imena na naslovniku na prvi strani označijo kdaj vam naročnina poteče) prosimo ne odlašajte, pač obnove po možnosti sedaj. —

Newyorški odmevi

FRANK KERZE

Bilo je tiste čase, ko so imeli v Clevelandu veliko slavnost. Pravim: slavnost z dogodkov, o katerih je Glasilo KSEKJ pripomnilo, da je to prvi slučaj v zgodovini ameriških Slovencev. Vsaj ste čitali da so v Narodnem domu v Nottinghamu vzdali spominsko pladčo Ivanu Zornanu, kaj ne? Gotovo ste čitali, kakor sem čital jaz. Vse sem čital, samo tega ne, kaj je napisano tam. No, pa bom tudi to izvedel sčasoma. Danes omenjam to samo zastran tega, kar sem bil tiste čase tako, kakor bi hodil bos po živem oglju. Vse me je jezilo, najbolj pa to, da je in ostane zaslužen slovenski kulturni delavec največkrat pozabljen.

Od časa do časa ste čitali kaj malega v listu, da je urednik "Glas Naroda" Janez Terček bolan. Dve leti je že doma, to se pravi: parkrat je bil v uradu, pa ne za dolgo.

Ko je zbolel, sem si mislil, da je to katera izmed navadnih uredniških bolezni, ki jo prireja in popustila, kakor je že v navadi. Zakaj stvari so take danes na svetu, do urednik enega izmed naših listov ne more in ne sme biti bolan. Če je človek v drugih poklicih, si pomaga na vse mogoče načine. Ako dela kje, ostane enostavno doma, pa denojo koga drugega na njegovo mesto. Če je človek sam z se, da ima, rečimo kako trgovino, si v skrajni sili pomaga s tem, da prostor zapre. Vsi življenjski poklici imajo svoje izhode, samo uredniki naših listov ne.

Lepo vas prosim, kako pa more in sme biti urednik bolan. Kdo bo pa pisal in izdal list, ki mora biti zunaj? List ni nobena prodajalna, ki bi se zaprla. Lahko se pravi o njem: odprta noč in dan so lista vrata. Ni treba, da prideš osebno v urad. Pošta je tukaj. Če ni vse v redu, sede človek za mizo in napiše nekaj krepkih in mastnih, da človeku vroče p rihaja. In ne eden — deset, sto jih prihaja.

Ampak Janez Terček je kljub temu zbolel. Čakal sem mesec, dva, tri. Leto in več, potem sem pa rekel: spodobiti se ti, da ga greš obiskat. Prav za prav je grdo, da sem tako dolgo čakal. Ampak za to imam zopet svoj vzrok. V New York sem prinesel staro slovensko navado, da se ljudje povabljajo in gredo enkrat tja, da obiščejo svoje rojake. Povsod je to, koder živi naš narod, samo v New Yorku ne. Vem, da sem leta in leta vabil Janeza Terčka, naj me pride obiskat. Ali mislite, da je prišel? Enkrat je menda bil, a samo do vrat, ker nas ni bilo doma.

No in rekel sem pri sebi: ker ni on hotel nikdar do mene, pa jaz ne grem do njega. Držal sem se tega skoro dve leti. Nazadnje se mi je zdelo pa že malo predolgo in prenemarno in odločil sem se, da

grem v daljni New Jersey. To je bilo haš na tisti dan, ko praznujemo spomin mrtvih. Premišljal sem, ali je dan primeren ali ne, pa sem sklenil nazadnje tako: v Clevelandu odkrivajo spomin-ko ploščo živemu in zdravemu človeku, zakaj bi pa jaz ne obiskal na ta dan živega in bolnega?

New York je s svojimi navadami posebno mesto. Kdor živi v New Yorku, ga se nekako pripravlj, da gre v stari kraj pogledat. Ampak da bi šel v New Jersey — nak, tega ne.

Zakaj je to, tega ne vem. Imamo vendar sijajne zveze — barke vozijo tje in nazaj, neprestano, imamo par tunelov pod veliko reko Hudson in imamo velikanski most — Geo. Washington, na katerega gledam skozi okno, ko to pišem.

Zdi se mi, da sem se tisti dan bolj poslavljaj doma, kakor tedaj, ko sem šel staro domovino pogledat. Poiskal sem vse mogoče zveze in pridružil srečno v North Bergen, kateri nima ne začetka ne konca. Je tako zazidano, posebno ob glavnih prometnih žilah, da imaš do te ceste eno ime, naprej pa zopet drugega.

Četudi sem vreden velikih mest in imam nekaj prirojen nagon, da iznajdem vselej pravo smer — sem bil v North Bergen izgubljen. Čisto natančno sem se peljal do tam, kakor so mi rekli, odrajal pošteno svoje niklje in dajme in našel takoj tisto ulico.

Ne pa številke. Na eno stran so bile zmirom manjše, na drugo stran pa ni bilo ne številke ne u lice. Povpraševal sem in najboljše, kar sem mogel iznajti, je bilo: pojdi kakke tri milje nazaj pa tam povprašaj. Šel sem in storil vse tako. A tam ni nikdo vedel o tisti ulici. Nazadnje je neki postaran možiček nataknil očale, prijel me za roke in me peljal v neko štano. Imel je trgovino mehkih pišav, pa sva pila vsak enega. Nazadnje pri vleče nekaj zaznamke, ga dolgo obrača sem in tje, potem se pa nagne k meni in mi pove, da so premenili imena vseh ulic in cest. Torej naj grem lepo tje, odkoder sem prišel in se enkrat poizkusam.

Pa smo se spet furali natančno do tistega vogla, koder sem bil prej. Zopet povpraševanja. Nikjer nič. Nazadnje pridruži neki policaj na motornem kolesu, pritise se ob drog za električne žice, da bi ne bil tako viden in — čaka, koga bi vjel. Grem do njega in ta mi pove, da tiste ulice res ni — moram iti eno bolj naprej. Potem bo treba zaviti pri nekem pokopališču — tam naj iznova povprašam, pa bom mogoče še imel srečo.

Po precejšnjem vandrangu in povpraševanju sem nazadnje srečno prišel do Janeza Terčka, katerega sem našel sedečega na postelji.

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vsvarjajo pogodbo. Svetovnih vesti pa ne morete razumno nasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res," boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditve, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride glavna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki

bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, in jih boste prejeli tekom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelj, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančnosti izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLAS NARODA", 216 West 18th St., New York.

LIUDSKA
KUJARICA
Nemovejša zbirka
navodil za kuhinjo
in dom. Cena 50c.

Naročite pri:

KNJIGARNI
SLOVENIC
PUBLISHING
COMPANY

Pozdravila sva se in povprašal sem, kaj in kako. Tako je: noge so odpovedale. Da bi do bil kje kako nagrado za "Pustertano", tega ne, ker mi vsak korak dela težave in bolečine. Drugače se ne more pritožiti. Je lahko, piše se lažje, govori živo in zanimivo in kakor vidite v listu, se vedno piše.

Bolezen ga do danes ni izpremenila dosti. Rekel bi, da je malo lažje, kakor je bil in malo bolj tane.

Govorili smo o vseh stvareh, nemožno tudi od Ribnice, četudi ni bil Terček nikdar tam. Njegova žena je namreč iz tistega kraja in pa njena sestra, vdova pokojnega sourednika Glas Naroda.

Poznal je kraje, ljudi, zgodbe in vse, kakor tisti, ki smo res od tam.

Če se ne motim, je letos petindvajset let, kar je Janez Terček urednik Glas Naroda. Petindvajset let pri dnevniku, petindvajset let kulturnega dela, bratje, to je delo in doba, katero razume samo tisti, ki je to izkusil. To ni delo, kakor so druga dela. Večno se začne in nikdar ne neha. Ko je material za današnji list končan, je treba misliti že na jutri.

Urednik slovenskega lista ne more in ne sme biti bolan. List mora biti tukaj — kdo ga bo pripravil, če njega ni? Urednik si ne sme odtrgati dneva ali tedna, da bi se malo odpoh. Kakor solnce na nebu mora biti dan za dnev na svojem mestu.

Uredniško delo ni delo, kakor ga svet pozna. Pred vsem pride na vrsto duševni del, ki ni nikdar začet in nikdar končan. Vedno je treba misliti, pripravljati, iskati, da bo material za jutri.

Zasledovati mora vse in poznati krog svojih čitatev. Zadovoljiti kar največje številke ljudi, ni lahka naloga, če pomislite, da je v življenju večkrat nemogoče vstreti eni sami osebi.

Urednik pri naših listih ni tako, kakor pri večjih narodnih. Tam samo izbira material, ki ga pripravi čaka. Pri nas mora dati urednik vse in brez vsake pomoči. Nima nobene stenografije, ki bi lovila nje.

Peter Zgaga

POGOVOR

III.

— Nak, stric, — ga skoro osorno zavrpe župan — iz te moke pa ne bo kruha. To si pa kar iz glave izbije. Vaša dva leta sta bila uradno ocenjena in temu primerno takširana. Ne čenta več in ne čenta manj. Taka je postava. Menda vsaj ne zahtevate, da bi postavilo lomil? No, čeden župan bi bil.

Tomažu se zdi, da je malo preveč bleknil, pa skuša popraviti: — No ja, saj nisem nič hudega mislil. Le tako se mi je zdelo, da bi bila to najkrajša pot. Bogatino bi se se sanjalo ne, da kaj namesto mene plača. Seveda, če pa nimas moči, da bi tako skomandiral, te ne bom silil. Vedno sem mislil, da ima župan malo večjo besedo. No ja, če ne moreš, pa ne moreš. Nikar nič ne zameri. In nikomur nič ne pravi o tem, je tudi zate bolje, če molčiš, ker bi o ba prišla v luknjo, če bi se zvedelo, da sva po gruntnih bukvah kaj opavila.

V sicer tako mirnem in potrpežljivem županu, je začela vreti sveta jeza. — Pa zbogom, stric, — zamrmra in hoče pogrnati.

— Holt! — zgrabi Tomaž za kolo, — še eno ti bom rekel, ki mi je ravnokar padla v glavo, pa je postena kakor zlata vraga. Kupovati lote, menda ni v nasprotju s postavo?

Ko mu župan potrdi veljavnost take kupčije, nadaljuje Tomaž: — No, torej, rekel si

gove misli in jih pisala. Sam mora za pisalni stroj da natipka ves material.

Mislil sem: kako bi bilo lepo, če bi imel del tistih, ki pripravljajo program za spominsko ploščo v Clevelandu. Možu bi se dobro zdelo in čutil bi, da ga narod ni pozabil. Mislil sem, koliko "Šuprajz partij" se je že praznovalo po naših naselbinah. Slovenski urednik ni bil deležen do danes niti ene.

Mislil sem: koliko tisočev naših ljudi je zabaval Janez Terček s svojim Petrom Zgago, ki je tako poznan, kakor Charlie Chaplin na filmu. Koliko resničnih, duhovitih, smešnih in satiričnih je bilo v kopalnah Petra Zgaga. Če bi ne bil Janez Terček nikdar pisal vrstice drugega, zasluži trajen spomin s tem, da je ustvaril popolnoma karakter Petra Zgaga, ki je in ostane do danes neprekosljiv.

Nekako težko mi je bilo, ko smo sedeli sami in se menili. Naša naselbina ni tako majhna niti tako zaposlena, da bi ne

Nadaljevanje na 4. strani.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo 2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani.

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kakor jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveževati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street : : New York, N. Y.

in glej, da pri besedi ostanes. Včas tudi mesto kaj kupi, kaj ne?

— O, seveda, če je treba. Sicer ima pa mesto tisoče in tisoče hiš in zemljišč, ki bi se jih rado znebil. Slabi časi so bili, ljudje niso zmogli davkov, pa jim je prepadlo.

— Koliko pa plača mesto, kakar kaj kupi? — hoče vedeti Tomaž, ne meneč se za druga pojasnila.

— Plača, kolikor je vredno, — pojasnuje župan. — Včas, če je skrajna sila, še malo več. — Zdaj si pa rekel besedo, Frank, — ga hvali Tomaž in ga začne trepljati po rami. — To pa je beseda, ki sem jo čakal. Koliko boš pa rekel, naj mi navreže nad tristo, ko bo mesto kupovalo lote od mene?

— Kakešne lote? — zajame župan sapa, ne vedoč, kaj bi storil. — Kdo vam je pa rekel, stric, da bo mesto vaše lote kupilo?

— Kdo mi je rekel? Ti si mi rekel. Pred dobro minuto si mi povedal, da mesto tudi lote kupuje in raje še nekaj več plača kot so pa vredni. Seveda, skrbi imaš, pa hitro pozabiš. No, kaj ti ne zamerm.

— Če tako mislite, stric, vam ne bom ugovarjal. Nihče namreč ne ve, kaj prinese bodočnost. Kdo ve, kakšne potrebe bo še imelo mesto in kako se bo razvijalo. Vse se še lahko zgodi. Tudi vaša dva leta utegne nekega dne mesto kupiti. Toda, kje je tisti dan, to je pa drugo vprašanje.

— Torej misliš, da se ne do jeseni?

— Prav gotovo ne, stric.

— Potemtakem bom moral še precej dolgo čakati? — vpraša Tomaž v skrbeh, in isti sapi pa dostavi: — Težko je čakati brez dela in brez zaslužka pohajati. Ves kaj, Frank, kakšen zab mi daj, da bom lažje počakal. Saj nisem izbirčen. Le policman nočem biti. To bi ne bilo zame. Ne rečem, se zdaj se desetih srednjih ne ustrašim, če mi pridejo v roko, da bi pa za njimi letal, sem v kolenih malo preslah. Najbolje bi se bilo, če bi me za kakšnega inspektorja postavil. Inspektor pride, pogleda, nos zaviha in gre. To je ves njegov opravak. Moja Jera bi bila kakor nalaga za tako delo, pa je škoda, ker je ženska. Zato pa meni skomandiraj. Saj boš, kaj ne?

— Bom skušal, stric, bom skušal, — se mu slednjič vendarle izviže župan in požene proti mestu.

Ta pogovor sem si zamislil ob spominu na značilen dogodek, ki se je med svetovno vojno završil v Minnesoti.

V precej velikem minnesotskem mestu je bil izvoljen Slovenec za župana. Ko je bil objavljen izid volitev, so nekateri Hrvatje in Slovenci privlekli na dan avstrijske zastave in začeli paradirati ob zvokih avstrijske himne po mestu. Na zgražanja in proteste Amerikancev in drugorodcev so ponosno odgovarjali: — Nam je vse dovoljeno, saj je naš človek župan.

V slučaju Lauschetove izvolitve se kaj takega v Clevelandu seveda ne bo zgodilo, kajti slovenski Cleveland je v vseh ozirih napreden in zavezan.

Navzlic temu pa novemu županu nikakor ne morem garantirati, da ne bo nekega lepega dne prisiljen zaplesti se v pogovor, kakšnega sem zgoraj opisal.

Dopisov brez podpisa in osebni ne priobčujemo. Dopisi na uredniški pislo naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo zjutraj.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopis se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše bralce in se s njimi naši člani lahko delimo med seboj pogovarjajo.

SMOLA

Preteklo nedeljo je vendar prišel čas da sem se na povabilo "Slov. Delavskega Podpornega društva" vdeležil njih izleta z busom v Hudson, N. Y., in sicer na dom popularnega rojaka Franka Kobilca, ki se posebno newyorški rojaki kaj radi k njemu zatečejo v vročih poletnih mesecih da si okrepčajo zdravje in pa da malo pozabijo na vsakdanje napeto življenje.

Točno ob 6. uri smo se odpravili izpred znanega F. Arnežvega salona. Poleg tega, da je vremenski urad za tisto jutro naznanil deževno vreme, smo imeli čeli čas lepi vzor poletnega jutra, v katerem sem prikratil videl, kako kosijo roso v lememestnim gizdalnim, da si s pomočjo igranja "golfa" pripraviš prostor za en funt steaka za svoje ohromljene želodce.

Opazoval sem, kako so se vsi udeleženci tega izleta z menoj vred divili nad krasoto narave, ki se nam je pri vsakem pogledu skozi okno mrtvega "busa" smehljala kakor nedotaknjena devica, katere se je ovijala z vencem slovenske pesmi, ki je prihajala iz grl rodoljubnih Slovencev, Mr. M. Pirnata, Mr. F. Padarja, Mr. L. Muca in neizmerno izbrljivega Derganca in po zvočni moči vseh navzočih, kateri so si nadejali dolžnost, da skažejo čast tistemu, ki jim je dal priliko uživati krasoto jutra 13. julija 1941.

Po dobri štiri urni vožnji smo srečno brez vsakih nepriključnosti na dvorišču prijatelja in lepega doma Mr. F. Kobilca. K izhodu je prišel gospodar Frank, ki je vsakemu deščicu prijazen stisnil roko, in sam dal vsakemu na razpolago ves svoj prostor, da da uteha svoji duši.

Ko komaj malo raztegemo svoje zasedle ude in razpase-

to ogledam, sem se utrujen od pekočega sonca zleknil na mehko travo in z drugimi opazoval arhizloženo družbo, ki je balinala. Seveda, da pri tej igri ni manjkalo Johana Habjana, po domače Meserkovga. Naj tukaj tudi povem, Mr. L. Hydutu, da je dobil nevarnega konkurenta v osebi M. Mike Pirnata in sicer tekmeča na harmoniji.

Vsak, kdor pozna M. Pirnata, ve, da njegovo življenje poteka le v narodni pesmi. Tako se mu je tudi sedaj kar na slepo sredo posrečilo stekipiti na farmi za kokušnjakom se precej dober harmoniji. S pomočjo nekaterih so ga prinesli bolj v bližino hišnega poslopja, kjer je Mike prevzel vodstvo, ali rekel bi mesto organista. Ker je bilo navzočih dosti izvežbanih in priznanih pevcev, se je v resnici iz cele nedolžne se razvil lep moški zbor, ki nam je zapel par lepih narodnih.

Pri tej priliki je Mr. Jože Pogačnik tudi posnel slike. Zeleni, da bi dobro spadli, in da jih pri priliki pokaže.

Tako nam je v največjo zadovoljstvo potekal čas v krasni naravi, dokler nas zopet tisti udarci niso vabili k večerji.

Po večerji smo se začeli pogledovati, češ: treba se bo pripraviti na povratek, in v ta namen so opozorili voznika busa, da naj se pripravi.

Ko tako čakamo na povelje, da se vkrcamo, kar na enkrat zveemo neprijetno novico, da je stroj pokvarjen in da bus ne more odpeljati. Mislimi smo in se tolažili, da je v stroju le materialna napaka, katere se da popraviti z majhnim trdom.

Tako sem se odstranil za nekaj časa in ko se povrnem, sem zagledal bus več streljajev od prostora, kjer je preje s tal. Kako so ga zrinili do tja, ne vem, videl sem le iz daljave, da se vpira v njega nekaj moških, in pa Mr. Kobilca ml., ki je prišel na pomoč s traktorjem, da daje motorju zagon.

Po takem napornem delu so napravili tega velikana bolj v dolino, kjer se nam je zgubil izpred oči.

Ko tako stojim in zrem v tisto smer, zaslišim blizu sebe ženski glas: "Ti, ali si poznala tiste, ki so porivali bus?" O-zrem, vidim stati skupaj tri prijateljice, med katerimi pravi ena: "Poglej ga, salamenta, kako je hitro sižov."

Tako smo po dolgem času dobili novico, da bo družba poslala iz Albany ali odkod drugod drugi bus, da nas odpelje.

Kazalo nam ni drugega, kot da se udamo v božjo voljo vsak po svoje. Med tem, ko sta M. Pirnat in Mrs. T. Kosirnik, plesala "čardaš" na porcu, sem jaz srebal okusno kavo, ki jo mi je tretala gostoljubna mama Mrs. Kobilca, zakar se ji na tem mestu prav lepo zahvalim.

Tako so potekale ure. Nerazumni in nejevoljni smo pa začeli postajati, ko je šel čas enajsti uri. Ko sem videl prijatelja Mika, da se je že celo on umiril, se me je lotila utmujenost; na misel mi je prišla tista prijazna šalea, kjer je imel

V POMOČ ZASUŽNENI DOMOVINI

Dne 28. maja so se zbrali zastopniki in zastopnice sheboyganskih društev, da se pogovarjajo glede pomoči naši hudo prizadeti stari domovini.

Zastopanih je bilo 12 društev, čijih zastopniki so se izrazili za skupno delovanje v prid Jugoslovanskega reliefa.

Druga seja se je vršila 25. junija, kjer so bili zopet navzoči zastopniki in zastopnice sledečih društev.

SNPZ, št. 344; JPZS št. 4; JPZS št. 1 KSKJ št. 144; AVZ št. 82; KSKJ št. 157; SZŠ št. 63; Samostojno dr. "Hirija"; Mladeniško dr. "Nada" Amer. Slov. Združenje in Deliško društvo.

Sklenjeno je bilo, da se k sodelovanju povabi tudi angleško poslujoča društva SNPJ in JPZS.

Na tej seji je bila postavljena kvota \$500, katero hoče sheboyganska slovenska naselbina zbrati v pomoč prizadeti stari domovini. Odbor ho stopil v akcijo takoj, ko dobi uradno dovoljenje ali poslovnico iz urada slovenske sekcije JPO.

Sheboyganska slovenska naselbina si šteje v čast, da je bila prva, ki je organizirala svoj krajevni odbor in v imenu vseh svojih društev skupno nastopila za pomoč našim trpečim in ubogim rojakom v stari domovini.

Prihodnja seja se vrši 31. julija ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih.

Za krajevni odesk SSJR v Sheboyganu, Wis.,

Johanna Mohar, tajnica.

POROČILO SLOVENSKEGA FARMERJA

Zimo smo vseeno pretolkli vsak po svoje. Vgde tudi že ka-ko zajca privezali z verigo na moj truk. Že se je sumljivo oziral proti zelniku. Naj povem, da je krščen in ima bolj kratka ušesa zatorej pozori! Namignjeno mi je bilo, naj to urejno gotovo spravim v dober kurnik čez noč, sicer bo šla še moja detelja, ki ni letos ravno obilna.

S pozdravom in brez zamere, P. Rode, Worcester, N. Y.

NESREČA MLADEGA VOJAKA.

Dne 3. julija se je težko ponesrečil v Blaine, O., William Glogovšek, ko se je vozil v avtu v družbi bolničarke, s katero vred je uposlen v vojaški bolnišnici v Fort Knox, Tex. Vozitelj avta je zaspal in ko so ga budili, je tresel z vozilom ob drugi avto. Mladi Glogovšek je bil najhujše pobit. Nahaja se v bolnišnici in od časa nesreče do 6. julija, ko je bilo to poročilo poslano, se še ni zavedel. Po sodbi zdravnikov je njegov položaj kritičen. — Njegova mati Pavla Glogovšek je bila v Girardu, O., na proslavi obhisknega dneva SNPJ, ko je prejelga brzojavno obvestilo o nesreči svojega sina, nakar se je takoj podala k njemu.

Štrafk je preklican za nedoločen čas, ker se povsod dobe jaloveci, katerih je največ med stoprocentneži.

(Praznik 4. julij se je obhajal tu boljše, tam slabše. Bilo je gosti Newyorčkanov tu na obisku in so se zbrali v polnem številu pri tukajšnji gostoljubni družini J. Standoharja ter obenem tudi praznovali god našega rojaka Metoda Končana. Bil je tu gori na oddihu teden dni. Kar pa se k taki priložnosti tiče, je pa poskrbela njegova žena Pepca. Bilo nas je čez 50 in tudi precej pevcev "Slovana" in "Domovine" ki so zapeli javljeno več lepih in novih pesmi.

Za suha grla je skrbel O. Stempel, ki je vršil ta posel v zadovoljstvo vseh.

Zabava brez godca je kakor voz brez kolosa, zato je E. Poniš skrbel, da ne bodo četirjari brez dela. Zabavali smo se pozno v noč.

Dragi Metod, kličemo in želimo ti še mnogo let.

Pred odhodom se je pa nekaj pripetilo; pa vsaj poznate newyorške šalivce, namreč Dr. ganca, Pirnata, Majdiča in tukajšnjega Pavla. Za večjo

IMATE ZE TA PRIROČNI ATLAS?

V teh kritičnih časih je vsakemu državljanu dnevni vesti potreben ta priročni ATLAS, ki ga pošljemo našim naročnikom na najnižji ceni. — Naročite ga še danes!

Velikost 9 1/2 x 14 1/2 inčev
48 velikih strani;
82 barvanih zemljepisnih tujih držav in 9 zemljepisov Zdr. držav in zastav vodilnih držav;
45 svetovnih slik popolnoma osmujenih;
Zanimivi svetovni dogodki.
Najnovejši zemljepis - kake celi svet in tudi:
RAZDELITEV POLJSKE MED NEMČIJO IN RUŠIJO
ITALIJANSKO OSVOJITEV ALBANIE
PRIKLJUČITEV ČEHOSLOVAŠKE K NEMČIJI
NOVA FINSKO-RUSKA MEJA

Cena 35 centov

Pošljite svoto v znakah po 3 oz. po 2 centa.

Posebnost:
HARRISONOV ZEMLJEVID, KI SAM SEBE POPRAVIJA
KUPON, ki ga dobite s atlasom in ko ga izpolnite in pošljete k izdajatelju zemljepida, vam daje pravico, da dobite dodatne zemljevide z novimi mejami vojaških sil in držav, kakor bodo premenjene po sedanjih vojli.

Naročite Atlas pri:
"GLAS NARODA"
116 WEST 134 STREET
NEW YORK, N. Y.

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION ::
ELY, MINNESOTA
KI IMA

22,000 članov in dva milijona
in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti boleznim, nearežam in smrti.

Ako je družstvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

Zenitvena ponudba

Slovenec, star 37 let, se želi seznaniti z Slovenko v starosti 30 do 36 let. Katera resno misli, naj takoj piše v slovenskem ali angleškem jeziku in naj priloži svojo sliko v prvem listu. Vrnitev slike na zahtevno. Tajnost zadržana. Naslov: P. O. Box 164, Noble, Ohio.

(2x)

Rojake prosimo, k o pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES ali CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam to priročno

SLOVENKA GRADUIRALA.

V University of Michigan v Ann Harbor, je dne 21. junija z največjim odlikovanjem graduirala Miss Pauline M. Vihtelič. Izdelala je Bachelor of Science degree (Physical Education). Ona je hči tu dobro poznane Mrs. Mary Vihtelič, ter pokojnega Franka Vihteliča, ki je umrl pred letom in pol. Pokojni Frank Vihtelič, kakor tudi njegova soproga Mary sta pred nekako 27 leti bivala v New Yorku, kjer sta tudi oba spadala k pevskeemu društvu "Domovina". Sta še dva sinova. Frank in Stanley, ki sta tudi oba izdelala višje šole. Sin Stanley se sedaj nahaja pri vojaki v državi Alabama.

Poročevalec: Detroit, Mich.

POPRAVEK

V "Naznanilu" v torkovi številki "G. N." o smrti Aloisa Rupnika je bilo pomotoma izpuščeno med darovalci vencev ime Mrs. Fanny Holešek. — Prosimo, da nam je pogrešek oproščen. — Uredn.

Nove knjige slovenskih pisateljev

L. Mrzel: BOG V TRBOVLJAH
Zbirka pripovedk iz našega največjega premogovnega okrožja — Trbovelj. Knjiga obsega 120 strani, je trdo vezana ter vsebuje 20 originalnih lesorezov Maksima Sedeja.

Cena — \$2—

CRNA VOJNA (Spisal D. Ravljen)
Originalno delo enega mlajših slovenskih pisateljev, ki snov svetovne vojne vpo-vsem novi obliki spretno obdeluje. — Trdo vezano, 120 strani.

Cena — 75c

Naročite pri:
KNJICARNI "GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York City

Obiščite Slovenske Prireditelje!

VAŠA NAVZOČNOST PRIPOMORE NE SAMO K FINANČNEMU, PAČ PA TUDI K DRUGIM ZABNEMU-USPEHU. DRUŠTVA POTREBU JEJO SODELOVANJA NE SAMO SVOJIM ČLANOV, TEMVEČ SPLOŠNE SLOVENSKE JAVNOSTI.

GOSPOD iz KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

45

Bil je zmeden in ne odločen. Spomnil se je, da je bil slisal o Ogrski čudne reči, ki jih je šele zdaj začel razumeti. Leta 1707 so ogrski stanovni poiskovali odstaviti habsburško dinastijo. O tem ponosnem poizkusu odtrganja ki so ga imenovali upor Kruceev, je bil dr. Klopp ogorčeno govoril pri zgodovinski uri. Dr. Klopp je bil z obžalovanjem razložil, da je cesar Leopold II. po smrti Jožefa II. priznal Madžarom, da bodi njih dežela svobodna kraljevina, ki ne bo podvržena nobeni drugi državi ali skupnosti in ki ji bodo vladali samo po njenih lastnih običajih in zakonih, ne pa tako kakor drugim pokrajinam Hkratno je bil pa dr. Klopp opozoril, na ogrsko pragmatiko sankcije, po kateri naj bi bile habsburške dežele "nedeljivo in neločljivo" združene. Dr. Klopp je bil kratko omenil tudi ogrsko revolucijo dne 14. aprila 1.49. Ta dan je bil Kossuth na deželnem zboru v Debrecinu proglasil habsburško kraljico za odstavljeno. Profesor zgodovine je bil govoril tudi o nagodbi z Ogrsko, ki je raztrgala monarhijo na dve polovici: "na kraljestva in dežele, zastopare v državnem zboru." in na kraljevino Ogrsko. Dr. Klopp pa ni bil povedal, da je ta nagodba odprla med Avstrijo in Ogrsko globok prepad. Tudi ni nikoli govoril o revoluciji naroda, ampak o revoluciji pešice norcev in zločincev, ki so kordali svojo sramotno življenje na vesalnih. Morda je bil povedal še kaj več, morda je predaval podrobnosti iz ogrske zgodovine. Franc Ferdinand tega ni vedel. Zda se ga obhajali pomisleki o pravilnosti teh razlag, ki ni prej seveda nikoli dremal o njih. V svoji zbezanosti se ni upal presojati ali častniki neradi služijo cesarju in vsej habsburški hiši, ali gledajo po strani samo njega, novega polkovnika, ki ne zna izgovoriti niti enega madžarskega stavka. Toda mar ni bilo eno prav tako hudo kakor drugo?

Franc Ferdinand je gledal zda na čas svojega službovanja v mestecu Enns kakor na parvijo iz lepih dni. Tam ni bil polkovnik, ki ga mora poslušati ves polk, ampak komaj dvajsetleten nadporočnik, najmlajši in najmlajši nadporočnik v vsej armadi. Vključ temu so mu izkazovali brezmejno vnanost in ljubezen. Cesarjev nečak je bil vsakemu prostaku, vsaki civilni osebi nekaj svetega. Ves kraj si je stal v visoko čast, da je imel v garniziji nadvojvodo. Misel, da bi se utegnil častnik predzniti in skrivaj naprotovati članu cesarske hiše, je bila kratko in malo nemogoča. Za nemške častnike ni bilo ničesar vzvišenejšega od cesarja in njegove države. Tam ni nihče gledal na to, da sestoji ta država iz dveh polovic, ki govorijo njih prebivalci mnogih jezikov. Službeni jezik je bil nemški, in če bi se bil kdo drznil priznati kak drug jezik za službeni jezik, bi ga bili imeli za veleizdajalca.

Čez nekaj časa so imenovali Franca Ferdinanda za polkovnega poveljnika. Izprosil si je avdienco, da bi se zahvalil cesarju in mu je pri tej priliki poročal o nezasišanih razmerah v Odenburgu. Kajti po prepričanju Franca Ferdinanda je smela biti v monarhiji samo ena armada in samo ena armada. Tudi v Pragi, kjer sta živela dva naroda, ni bil nikoli slišal kaj drugega.

Ko je stal pred cesarjem, ga je spet napadla p lahost, ki ga je zmerom ohranjala v vladarjevi bližini. Cesar ga je prijazno sprejel, a nedostopna dostojanstvenost, ki jo je vladar izžareval, je nadvojvodo kar dušila. Boječe, z zastajajočim in negotovim glasom je navedel svoja opazovanja in pritožbe.

Cesar ga je mirno poslušal. Nato je rekel.

"Razmerje Ogrske do Avstrije in do vladarja je zakonito določeno. Prav tako vse, kar zadeva armado. Armadni jezik je in ostane nemški na Ogrskem kakor v Avstriji. Pred letom dni so hoteli Madžari uvesti častniške izkušnje v madžarskem jeziku. To ne gre! V tem oziru nikoli ne posušam. Ne moreš pa ukazati častnikom, da bi zasebno in v častniški kazini govorili po nemško. Če bi to poizkusil, bi jim storil krivico. Jaz tega ne bi mogel trpeti. Prosim te, da se kar moč malo meniš za politiko. Častnik si, nič drugega kakor častnik. Častnik se ne sme vtikati v politiko. In nadvojvoda ki služi v vojski, mora dajati še posebno dober zgled. Torej prosim, posveti se docela svoji vojaški službi in glej, da se na vojaškem polju kaj naučiš. Žal mi je, da se v Odenburgu ne počutiš dobro, a nekaj časa moraš že še trpeti. Nauči se dobro madžarski, to je glavni namen tvoje premestitve." Po teh besedah se je cesar nasmehnil, segel nečaku v roko in dodal: "Morda se na Ogrskem kdaj vidiš na lovu." Avdiencia je bila končana.

Pobit se je Franc Ferdinand vrnil v Odenburg. Misli je, da bo cesar ogorčen nad prednostnost madžarskih plemičev, ki se čutijo gospodarske v deželi in menijo, da niso nikomur odgovorni, takoj korenito izpremenil nezasišane razmere v Odenburgu. Cesar se je staral. Ali je bil mar že v mladih letih tako potrpečljiv in prizanesljiv? O tem ni bil dr. Klopp nikdar nič povedal.

Franca Ferdinanda je zaželel spoznati madžarsko ljudstvo. S svojim lovskim zapeljivostjo se je vozil po vaseh. Avstrijska meja je bila tako blizu, da Franca Ferdinand na cesti pogosto ni vedel, ali je v Avstriji ali na Ogrskem.

Kadar je pa prišel v kakšno vas, je vedel takoj. V Avstriji so ga slovesno pozdravili, šolska mladina se je postavila v vrsto in zapela: "Rog ohrani." Tudi na Ogrskem so ponekod občinski načelniki in učitelji ki so spoznali nadvojvodo, ukazali šolarjem, naj zapojejo, toda pesem, ki so jo peli, je bila tuja in zvenela je kljubovalno.

Tudi govorica občinskih načelnikov in učiteljev je bila mnogokrat kljubovalna še takrat, kadar so govorili po nemško. Brez strahu so govorili o svojem državnem pravu, o svoji državni misli. Rodoljubi so bili, a madžarski rodoljubi. Na teh voznih se je nadvojvodi nekaj zevitalo.

(Nadaljevanje prihodnj.)

Iz slovenskih nasebin

ZLATA OBLETNICA BARBERTONA

Kot je bilo poročano, da Barberton slavi 50-letnico svojega obstoja, se je 4. julija vršila velika povorka. Zastopanih je bilo več narodnosti in ameriškanskih d ruštvev in vsako je imelo svoje dekle. Ampak tudi Slovenci nismo zaostali. Imeli smo dekle Miss Margaret Okolish, ki je prodala največ vstopnic. Seveda smo ji pomagali vsi in vsak po svoji moči, tako da je zmagala in bila kraljica Barbertona. Tako je slovenski rod drugič zapisan v spominski knjigi. Prvič pred 50 leti je kupila zemljišče Mrs. Unšula Dorniš, prva inozemka in sedaj smo Amerikaneem vzeli še kraljico. Lahko si mislimo, kako jim ni bilo po volji, ali pomagati se ne da.

Dne 19. julija bo imel Gospodinski klub "Domovina" piknik na Hapocan Garden. Članide vabijo vse, da se udeležite v velikem številu. 27. julija bo pa imelo piknik društvo "Ljubljana" na Lukas fami. To bo prvi piknik na tej farmi. Vem pa, da jih bo še mnogo v bodoče.

Jožko Vidregar se bo poročil z Milko Lukežič. Želim vama obilo sreče, da bi zdrava vozila v jarmu zakona.

Mary Sustaršič.

VAJE LOVSKEGA KLUBA V BARBERTONU

Minulo bo leto, odkar sva se nahajala z mojim sinom Emilom na obisku v New Yorku. Imela sva čast biti v gostih prijateljskih in spoštovanih družin Mr. in Mrs. Anthony Svet, Mr. in Mrs. Spilar, Mr. in Mrs. Trček in še več drugih, za kar se danes ponovno še enkrat zahvalim za vso prijaznost in gostinstvo, katero so nama izkazali.

Obiskal sem prijatelje v uradništvu lista "Glas Naroda", kakor Mr. Hudeta in druge. Vsi ti fantje so mi pa obljubili, da me to leto obiščejo, pa do danes ni še nič. Kako bi pa to le bilo, da se ogalsite pri nas v nedeljo in gremo vsi gledat tekmo treh lovskih klubov, katero bomo imeli v nedeljo 20. julija v Rittman, Ohio na Prijateljevi farmi? Kaj mislite, Mr. Hude in Mr. Terček, Mr. Svet in Mr. Spilar? Kar odločite se in privandrajte sem; boste videli, kako se bo to streljalo!

Prav vljudno pa vabim naše Slovence iz Barbertona, Akrona in Wooster, O., in Wadswortha, da nas posetite omenjeno nedeljo, kakor tudi vse, iz bližnjih nasebin. Upam, da ne bo nobenemu žal. Skrbeli bomo za okusno kosilo, za suha

grla in za dobro zabavo. Torej na svidenje 20. julija na Prijateljevi farmi v Rittman, Ohio.

Pozdrav vsem čitateljem tega lista.

Andrew Blasich.

Barberton, O.

E. prijatelj, povabilu, četudi radi, se zaradi preobilnega dela ne moremo odzvati. Želimo vam pa mnogo zabave in uspeha. — Ured.)

NOVICE IZ CHICAGA. III.

Tukaj je bil dne 11. julija do smrti povezan od avtomobila, ko je šel delo iskat, Anton Mandel, star 55 let. Doma je bil iz Zgorice pri Mirni na Dolenjskem. Tukaj zapuša ženo Johanno, sestro Frances Kraucar in dva sinova Antona in Edwarda Mandel, ter brata v stari domovini. Bil je tudi naročnik "Glasa Naroda". Poročevalka.

Le malo starih ljudi je odvisnih

Mrs. Majorie Shearon, gospodarska svetovalka urada za socialno zavarovanje, pravi da je 60 odstotkov Amerikancev, starih nad 65 let, odvisnih od javne dobročelnosti in od svojih sorodnikov.

Socialni in gospodarski položaj starih ljudi se ni v zadnjih desetih letih prav nič izboljšal. Razlika je le ta, da nekatere, ki so jih prej sorodniki poopirali, podpira sedaj družba, navzlic temu so pa še vedno odvisni.

40 odstotkov starih oseb se preživlja z lastnim zaslužkom, prihranki in penzijami. Ostalih 60 odstotkov je odvisnih od sorodnikov in javne dobročelnosti.

50 odstotkov žensk, starih nad 65 let, je zaposlenih. Običajno vrše hišna dela. Ne glede, kaj so bile in koliko so zaslužile v mladih letih, so na starost prisiljene služiti. Njihova tedenska plača znaša od treh do petih dolarjev.

NESREČE

V Lloydell, Pa. se je pri delu v premogovniku ponesrečil rojak Anton Ivančič. Odtrgalo mu je dva prsta na roki.

Prav tako se je ponesrečil pri delu v premogovniku Alojzij Svigelj, kateremu je odtrgalo nogo v stopalu.

V Bend, Ill., je pri delu v premogovniku bil pobit John Vidmar. Zmečkalo mu je prst na nogi in se nahaja pod zdravniško oskrbo na domu.

"ODPRTA NOC IN DAN SO GROBA VRATA..."

V Lincoln, Ill., je nagle smrti umrl Edward Jereb. Zadnja 3 leta je bil bolj slabega zdravja a vzlic temu je svoje delo vseeno opravljal. Star je bil 30 let in rojen v Stauntonu, Ill. Pokojni zapuša mater Frances Jakoby, brata in sestro Frances Debelak v Milwaukee, Wis., v Lincolnu, Ill. pa ženo in 5 letno hčerko, več-svakov in svakinj in veliko prijateljev.

Spisi Josip Jurčiča

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrbna Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojine. — Golida.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Ovet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tagomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. — Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Sest parov klohas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradeč. — Pona-rejeni bankovci.

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov...\$10

POSAMEZNI ZVEZKI \$1.50

Naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. CO.

"GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Pred kratkim je umrla v Butte, Mont., Neža Malensek, stara 52 let in rojena v Zupdu pri Dragatušu v Beli Krajini.

V Rock Springs, Wyo., je umrla Katarina Lužan, stara 66 let. Zapuša soproga, dve hčeri in sina. Rojena je bila v vasi Šutni v škofjetoškem okraju na Gorenjskem in je bivala v Ameriki 31 let.

V Detroit, Mich., je dne 6. julija umrla Katie Koece, doma od Starega trga pri Kolpi v Beli Krajini. Zapuša moža in 5 hčera.

V Lorain, O., je po dolgi in mučni bolezni umrla Mrs. Anna

Misley, v starosti 59 let. Doma je bila iz Iške vasi, fara Ig, pri Ljubljani. V Ameriko je prišla pred 31 leti. Zapuša soproga Maksa, enega sina ter eno hčer, Mrs. John Omahen in dve sestri, in več drugih sorodnikov.

V Rock Springs, Wyo., je umrl John Terček, star 61 let in rojen na Žerovskem vrhu pri Sureču. V Ameriki je živel 28 let in tu ne zapuša nobenih sorodnikov.

Nedavno je v Detroit, Mich. umrla soproga Jakoba Kočevanja, katera zapuša poleg moža tri brate, sestro v Minnesoti in nekaj sorodnikov v Clevelandu.

Newyorški odmevi

(Nadaljevanje s 2. str.)

utegnili obiskavati Janeza Terčeka, kateremu se olajša vsaka ura, če se izgubi s prijateljem in znancom v kraje in čase, ki imajo res nekaj solnce.

Nevem, kako je bolan Janez Terček, samo to vem, da mu noge ne služijo. Da ima precejšnje bolečine, sem zapazil večkrat tudi med smehom, ko so se stisnili usta ali izožile oči. Tudi ne vem kdaj bo zdrav.

Vem pa eno, da je tukaj mož, ki je delal četrto stoletje med našim narodom in dela še danes, četudi najbrž s težavo. Številni tisoči njegovih čitatehjev mu bodo gotovo ustregli, če se od časa do časa spomnijo tega zaslužnega moža s kakim pismom, kartico, osebnim obiskom in kar bi bilo po mojem mnenju še več: s kakim novim naročnikom na list. Zakaj boljše stanje pri listu pomenja tudi zanj večje dohodke, ki jih dšnes rabi bolj, ko kdaj prej. Zdravniki in zdravnica niso zastojni.

Zdelo se mi je potrebno, da napišem vrstico, to pa zato, ker je treba, da se zavedamo vsaj delno svojih dolžnosti. Uredniki in slovenski kulturni delavci nimamo navadno od javnosti drugega, kakor kritiko — pa še več. Spomni se nas slednji tedaj, kadar nam ima povedati, kako kisle ali pogodnjati čez to ali ono.

Z dobro voljo do vseh, kar vas čita in z iskreno željo do Janeza Terčeka, da ga kmalu vidimo spet zdravega in čilega niki in slovenski kulturni delavci imamo dosti premalo, da bi mogli koga izgubljati — torej ti, dragi Janez Terček, ne preostaja drugega, kakor da hitro ozdraviš in se vrneš na svoje mesto.

Poučni spisi

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO. Sestavlil dr. F. J. Kern. Vesar. Cena \$2.00

BODOČI DRŽAVLJANI naj naročijo knjžico — "How to become a citizen of the United States".

V tej knjžici so vse pojasnila in anke ni za naseljen. Cena 35c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dular. 278 strani. Cena trda ves. Cena \$1.50. Zelo koristna knjžica za vsakega živinorejca: opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

GOVEDOREJA. Spisal R. Lagvar. 148 strani. S slikar. Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 strani. Cena 50c.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Pova. S slikami. 168 strani. Knjžica za mlakarje in ljubitelje mlekarstva sploh. Cena 50c.

NAJVEČJI SPISOVNIK. — 150 strani. Cena 50c.

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODOBI in BESEDI. Opisal Fran Erjavec. 224 strani. Brok. Cena 25c.

OBETNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Ves... Knjžica je namenjena v prvi vrsti za stvarno, umetno in strojno knjžničarstvo ter selosolivarstvo. Cena \$1.—

ODKRITJE AMERIKE, spisal dr. MAJAN. Trije deli: 162, 141, 133 strani. Cena mehko ves. Poljuden in natančen opis odkritja novega sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda ves. 251 str... Priročna knjžica, ki vsebuje vse, kar je pri nakupu in prodaji potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE. Spisal dr. F. Veber. 341 strani. Knjžico toplo priporočamo vsakomur, ki se hoče seznaniti s glavnimi črami sodobne filozofije. Cena 50c.

SLOVENSKO-NEMŠKI SLOVAR. Sestavlil Dr. F. Bradac. — 625 strani. Cena \$1.25

UMNI ČEBELAR. Spisal Frank Lakmayer. 163 strani. Cena \$1.—

VELIKI SLOVENSKI SPISOVNIK. Sestavlil H. Podkrajšek. — 437 strani. Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 25c.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street

New York, N. Y.